

Odchod Zadražilů z Ruska

Rodinné vzpomínky se pomalu, ale jistě ztrácejí. Týká se to i dramatického odchodu Zadražilových z ruského Permu domů do oblasti Českomoravské vysočiny. Snažíme se zapsat to, co si pamatujeme především z vyprávění tety Sylvy Zadražilové (9.7.1914 – 8.9.1991), s malým doplněním dávným vzpomínáním maminky Lydie Nečasové, roz. Zadražilové (3.11.1915 – 3.7.1972). Jde ovšem o střípky ze vzpomínek, a tak následující text nelze chápat jako souvislé vyprávění dramatického útěku před bolševickým zlem.

Eva a Jirka Nečasovi

Dědeček Jaroslav Zadražil působil v ruském Permu na Urale jako sládek. Jaký měl k tamnímu pivovaru právní vztah, nevíme, ale rozhodně tam byl velice významnou osobností a hlavním odborníkem. Jeho pivo bylo oblíbené, rodině se tam vedlo dobře, prázdné místo po prvorozeném synku Jiřím, který zemřel jako miminko, nahradily dcery Sylvie a Lydie. Nežili v nedostatku, vždyť jako porce masa k obědu sloužila třeba celá kachna. Jenže přišla revoluce, klidný život vystřídalo hrozné násilí. Jednou se babička a dědeček Zadražilovi vydali někam na návštěvu; personál zůstal v pivovaru. Když se vrátili, celý personál byl vyvražděný. Bylo jim jasné, že tam nemohou zůstat, a rozhodli se pro rychlý návrat domů, na jižní českomoravské pomezí. Věřili, že ona hrůza v Rusku pomine, poměry vrátí do starých kolejí a oni se ještě na nějaký čas vrátí do Permu. Nějaké šperky zašili Sylvičce a Lidunce do šatiček, další zakopali v naději, že jim po návratu budou užitečné. Teta Sylva si ono důležité místo pamatovala.

Cesta vlakem – šlo snad o poslední vlak, který na západ jel – byla dramatická a hlavně nesmírně náročná. Její strasti musely snášet i čtyřletá Sylvie a tříletá Lydie. Vlak každou chvíli zastavoval. Při jedné takové dlouho trvající zastávce dědeček s holčičkami vystoupil; na louce si holčičky trhaly kytičky a dělaly z nich věnečky. Leč v tom se vlak rozjel. Naštěstí to bylo v serpentíně, dědeček holčičky popadl a běžel s nimi nejkratší cestou, holčičky do vlaku hodil a sám tam naskočil.

Podobných dramatických událostí bylo více. Na polském území holčičky onemocněly. Rodičům se dostalo rady, aby je tam nechali, že cestu stejně nevydrží, a ať se aspoň sami zachrání. Naštěstí na takovou radu nedali.

Dědeček získal významné místo v brtnickém pivovaru a r. 1925, už jako otec tří dcer (nejmladší Naděžda se narodila 2.6.1923), se stal jeho majitelem.

Ovšem ne nadlouho, roku 1930 zemřel. Babička pivovar prodala, s dcerami se pak usadila v Jihlavě, odkud se pak přestěhovali do Tábora. Maminka Lydie po ukončení měšťanky udělala rozdílové zkoušky, vystudovala jihlavské gymnázium a pak pražskou Filozofickou fakultu UK. Její tatínek Jaroslav už nežil, na fakultě se setkala s jiným Jaroslavem, který byl z Valašského Meziříčí. A když se pak s ním setkala i jako profesorka smíchovského reálného gymnázia, šlo o více než setkání.

Zakončím několika větami v 1. osobě jednotného čísla (nevyjádřeným podmětem jsem já, Jirka). Uvědomil jsem si, jak dramatické události předcházely tomu, že jsem se Lydii a Jaroslavu Nečasovým narodil. Jsem za celý svůj život vděčný. A tak mi přicházejí na mysl slova, která apoštol Pavel píše římským křesťanům (8.28): *Těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.*

Po rozpadu SSSR jsme si žertem s Honzou Zadražilem povídali o tom, jaké by to bylo restituovat permský pivovar. Když jsem měl možnost si popovídat se svou studentkou Mášou, která pocházela právě z Permu, dověděl jsem se, že tam už žádný pivovar není. A tak bylo o starost méně.

Poznámka. V křestním listu má babička Lydie uvedeno datum narození 21.10.1915, podle v Rusku užívaného juliánského kalendáře. Toto datum bylo českými úřady chybně přepočítáno na 4.11.; ve 20. a 21. století je rozdíl mezi juliánským a gregoriánským kalendářem 13 dnů, což odpovídá 3.11.1915.